

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Som jeg nævnte i mit svar til hr. Bo Kristensen den 12. april 1972, har udvalget fået pålagt et overordentlig omfattende kommissorium, der rummer mange komplicerede problemer. Dette er baggrunden for, at der endnu ikke er kommet nogen egentlig betænkning fra udvalget. I sin nytårsudtalelse i radioavisen erklærede formanden for Dansk Idræts-Forbund, hr. Kurt Møller, at resultatet af udvalgsarbejdet vil være helt afhængigt af, at betænkningen ikke kommer til at fremstå som en række postuler uden dokumentation. Jeg er enig heri og finder derfor også, at det er vigtigere, at udvalget foretager en virkelig grundig og tilbundsående undersøgelse, end at arbejdet færdiggøres hurtigt. Udvalget arbejder stadig ihærdigt med problemerne. Man har afholdt 40 plenummøder foruden en lang række underudvalgsmøder, og jeg er bekendt med, at man for de første 2 måneder af 1973 har fastsat udvalgsmøder til afholdelse hver uge.

Af *Maigaard* til udenrigsministeren (28. december 1972):

„Vil ministeren enten direkte over for USAs regering eller inden for rammerne af NATOs permanente råd understrege, at USAs krigsførelse i Indokina, især efter skærpelsen siden den 18. december i år, er i direkte modstrid med Den nordatlantiske Traktats artikel 1, og at en videreførelse af denne amerikanske fremfærd må få følger for Danmarks forhold til alliancen?“

(Spm. nr. 76).

Begrundelse.

Efter spørgerens opfattelse er NATO et dårligt instrument til løsning af internationale problemer, og Danmark burde af mange grunde for længst have forladt NATO. Det må imidlertid erkendes, at der fortsat er flertal i folketinget for en dansk forbliven i alliancen, og medlemskabet må følgelig tages til efterretning som en kendsgerning.

Af samme grund er det også for spørgeren acceptabelt, at regeringen ved flere lejligheder har søgt at bruge de veje, NATO rummer, til påvirkning af stater, hvis politik er i

åbenbar modstrid med angivelige og officielle traktatforpligtelser vedrørende demokrati og brug af fredelige midler i international politik. Disse veje er blevet betrådt af skiftende danske regeringer i spørgsmål som Grækenlands indre styre og Portugals kolonikrige.

Med den amerikanske luftkrig mod civile mål i Den demokratiske Republik Vietnam, en luftkrig, som bringer nogle af de frygteligste begivenheder under anden verdenskrig i erindring, er der tale om en langt mere flagrant krænkelse af officielle traktatforpligtelser. I betragtning af den danske regerings fordømmelse af disse luftangreb må man kunne vente tilsvarende konkrete skridt fra dansk side enten over for USAs regering direkte eller inden for rammerne af det permanente NATO-råd. Dette er formentlig også forudsætningen for, at den danske regerings fordømmelse kan få blot nogen reel virkning.

Til slut skal opmærksomheden henledes på teksten i Den nordatlantiske Traktats artikel 1. Den lyder:

„Deltagerne forpligter sig til som foreskrevet i FNs pakt at bilægge enhver international stridighed, i hvilken de måtte blive indblandet, ved fredelige midler på en sådan måde, at mellemfolkelig fred og sikkerhed såvel som retfærdigheden ikke bringes i fare, og til i deres mellemfolkelige forhold at afstå fra trusler eller magtanvendelse på nogen måde, som er uforenelig med De Forenede Nationers formål.“

Udenrigsminister *K. B. Andersens* svar (4. januar 1973):

Det er klart, at der i et allianceforhold som det, Danmark står i til USA, vil kunne opstå problemer, som vanskeliggør den danske befolknings forståelse af alliancefællesskabet, også selv om disse problemer er uden direkte tilknytning til USAs og Danmarks medlemskab af NATO-alliancen med dennes geografiske begrænsning.

Vietnamproblemet og den amerikanske krigsførelse i Indokina er helt klart et sådant problem. I en skriftlig erklæring af 20. december 1972 udtrykte statsministeren regeringens dybe beklagelse af genoptagelsen af krigshandlingerne i Vietnam og regeringens fordømmelse af de amerikanske bombardementer i Nordvietnam. Tidligere